

50 år over 30 MHz

Meteor Scatter Historie og til nu

Af Bo Hansen, OZ1FDJ

Har Meteor Scatter udviklet sig gennem tiden? Både "ja" og "nej." Meteorerne har nok ikke udviklet sig så meget hvis der ses bort fra nye meteorsværme og ikke tidligere var kendt. Men teknikken bag de QSO'er som radioamatører laver har ændret sig meget, præcis som al anden QSO-teknik.

Meteorsværme og Meteor Scatter

Fra tid til anden bemærker man sikkert et stjernesud på himlen. I virkeligheden er der for det meste tale om meteorsten der er på vej ind gennem atmosfæren. Når meteoren indtræder i atmosfæren vil den begynde at "brænde op" hvorved der udvikles lys og varme samt et ioniserende spor som kan reflektere radiosignaler.

Varigheden af en brændende meteor er langt fra konstant men kan være op til flere minutter. Under større meteorsværme vil hyppigheden af meteorer stige hvorved der vil forekomme længere perioder med reflekterende spor. Et af de kraftigste eksempler indtraf under Leoniderne 1998. Flere stationer har rapporteret at det mest syntes som Sporatisk E og hele Europa var QRV.

Da radiosignalet skal kunne nå op til de brændende meteorer, der ligger i en højde af ca. 100 km, er frekvenser over 30 MHz nødvendige. Da længden af refleksionen er omvendt propotional med kvadratet på frekvensen ($1/f^2$) laves der flest forbindelser på 50 MHz, men også 144 MHz anvendes meget. Derimod er der mindre chance for QSO på 432 MHz og kun relativt få stationer er QRV på MS der.

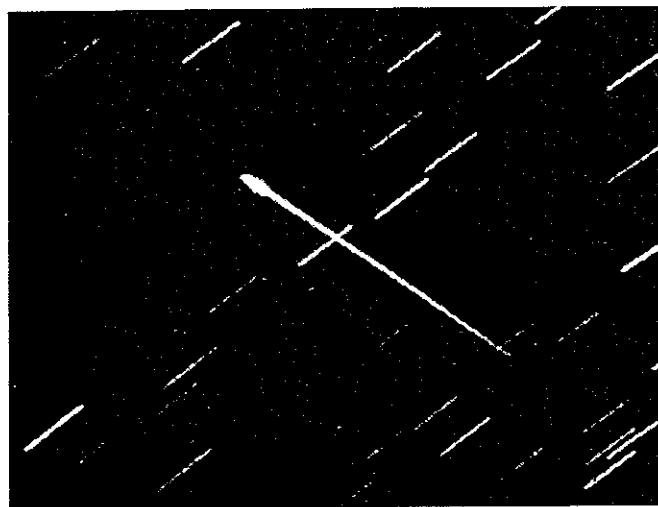
Jorden rammes hele året af meteorer, med et minimum i den sene vinter til tidlige forår. Resten af året er der gode chancer for at benytte meteorer også uden for sværmene. De største sværme findes august, Persiderne og december, Geminiderne.

QSO teknikken

Da der ikke er forbindelse mellem to stationer via MS hele tiden, er der aftalt nogle procedurer der skal hjælpe til at forbindelsen opnås. Procedurene består af en sende-modtage timing hvor station A sender i lige perioder og station B i ulige perioder. Denne timing har ændret sig meget gennem tiden. Før 1985 blev der ofte anvendt 5 min på CW og 1 min perioder på SSB. For at optimere og gennemføre hurtigere

QSO'er anvendes der nu mest 2,5 min perioder på CW. Samtidig er der også sket det at hastigheden på CW er øget fra mindre end 500 LPM til 1500 LPM eller endnu højere, f.eks. 5000 LPM. Men selve rapporteringen og QSO sekvensen er stadig den samme.

For at kunne modtage høje CW hastigheder har der altid været behov for at anvende en eller form for reduktion af CW signalet på modtagersiden. Indtil ca. 1993 blev der anvendt båndoptagere med hastighedsreduktion på f.eks. 1:8. Derved kunne de fleste læse CW op til ca. 1200 LPM, der blev reduceret til 150 LPM. Men med fremkomsten af microprocessorer og PC'er er hastighedsreduktioner på f.eks. 100 ikke længere umuligt.

Hørt på aftenturen:

YL: "Se et stjernesud! Skynd dig at ønske!"

OM (højt): "Det har jeg allerede." (for sig selv) "Bare jeg sad i shack'er og brugte det til nogle MS-QSO'er!"

Til afsendelse af højhastighedstelegrafi blev der indtil fremkomsten af memory-keryer anvendt båndoptagere, hvor meddelelsen først blev indspillet og så kørt op i hastighed. Fra 1980 og frem anvendte de fleste memory-keyers hvilket gjorde håndteringen lettere og høj hastighed blev ikke længere noget afsendelsesproblem. Ca. 10 år senere kom der PC-programmer til generering af CW.

En station i dag

Står du for at skulle "bygge" en MS station i dag, findes der et utal af PC programmer til rådighed,

f.eks. er MS Soft af OH5IY meget anvendt. Selve radiostationen er ikke det store at sammensætte, 100 W eller mere og 10 dB antennegain, og du er kørende.

Vil du vide mere om MS så læs Gert Andersen, OZ2GZ's artikel i OZ december 1979 på siderne 579-583.

Vy 73 – og vel mødt på MS!

PS. (ved OZ8T) I "Kartotek" indeholdt mappen VHF SHF ved udgangen af 1998 31 litteraturhenvisninger i filen ms_litt.txt, og et lille udpluk her fra er værd at anføre ved i denne sammenhæng:

Tom Hammond, WD8BKM, Hooked On Meteors!
QST MAY 1995 p. 74 og 77,

Svend-Erik Lindberg, OZ8SL, Procedurer for gennemførelse af meteor scatter QSO'er, OZ JAN 1993 pp. 34-36,

Uffe Lindhardt, OZ1DOQ, Effektiv high-speed engling til meteor scatter, DAVUS Nr. 15 SEP 1991 pp. 4-6,

Bill Tynan, W3XO, Meteor Scatter: Long Distance VHF Workhorse, QST AUG 1991 p. 71,

Ken Willis, G8VR, Meteor Scatter - European Style,

QST NOV 1986 pp. 35-39 og APR 1987 p. 59 (Rettelse)

Programmet kartotek fås ved henvendelse til OZ1BJT, der har overtaget opdatering og vedligeholdelse efter OZ8T.

Oplæg til medievejledning for EDR

Sådan bliver EDR mere synlig i medierne

Af Tage Majland, journalist (DJ)

Afgrænsning

Denne vejledning handler primært om, hvordan man som forening henvender sig til lokale og regionale medier (dagblade, ugeaviser, radio og tv), idet det sjældent er muligt at få de store medieres interesse.

I denne vejledning betegnes "mediet" for nemheds skyld ofte som en avis og "produktet" som denne artikel, men langt de fleste råd gælder også for de elektroniske medier.

Hvad er en god historie?

Det kan være svært at vurdere, om det, man lige selv sidder og laver, er interessant for andre at høre om. Prøv at se på jeres aktivitet udefra - som om det var en anden forening, og se, om emnet så lyder spændende.

Journalisten ved højst sandsynligt meget lidt om radioamatører og finder det måske som udgangspunkt ikke mere interessant end husmoderforeningens arbejde. Men alle journalister ønsker at dyrke samfundets - og ikke mindst foreningernes - mangfoldighed, og derfor er der altid en god chance for at få omtale, hvis historien er godt læsestof for en bredere gruppe. Men foreningen skal gøre opmærksom på sine aktiviteter for at få opmærksomhed.

Eksempler på gode historier: udenlandske radioamatører på besøg, medlemmer på rejse, marathonnarrangementer, jubilæer, udmærkelser, nye udnævnelser (især formand), arrangementer med andre grupper (eks. besøg/aktiviteter af skoleelever eller handicappede) og imponerende antenneopbygninger.

Men husk: selvom I sidste år fik besøg og en flot artikel om jers field day, er det ikke sikkert, avisen er interesseret i at lave den samme reportage året efter.

Nogle gange kan et kort besøg af en journalist og fotograf blive til en stort opsat reportage, andre gange kan en lang snak blive kogt ned til en kort note - sådan fungerer medierne, fordi mange faktorer har indflydelse på det endelige resultat. Man kan give pressen et godt tip om en historie men aldrig bestille et interview eller en reportage. Det koster ikke særlig meget - hverken penge eller tid - at henvende sig til pressen, men det kan give god reklame og dermed flere medlemmer. Og det er praktisk i forvejen at kende medierne, hvis det kritiske lys bliver rettet på radioamatørers antenner eller forstyrrende radiosignaler.

Hvor skal man henvende sig?

Der er to metoder: pressemeddelelsen eller telefonen.

Den første udelukker ikke den anden, for ofte henvender journalisten sig med flere spørgsmål efter at have fået en pressemeddelelse (et A4-ark, helst maskinskrevet, med som et minimum hvem, hvad, hvor, hvornår og hvorfor, det foregår). Tænk ikke over stavefejl i pressemeddelelsen, idet den som regel alligevel bliver skrevet om. Det er en god idé første gang at vedlægge en generel brochure om EDR og radioamatører, så journalisten ikke behøver stille de mest åbenlyse spørgsmål.

Send jævnligt pressemeddelelser om foreningens aktiviteter samt evt. klubbladet, men forvent ikke, at avisen reagerer hver gang. Den får tilsendt bunkevis

af breve fra foreningerne, så det er blot vigtigt, at EDR ofte står på tag-selv-bordet.

Telefonopkaldet er mere formelt, så derfor skal du være ret sikker på at have noget spændende at fortælle, som journalisten hurtigt kan forestille sig, at der bliver en artikel eller i hvert fald en note ud af samtalen. Man kan også møde personligt op og aflevere pressemeddelelsen, så journalisten evt. kan få et ansig på afsenderen. Men forvent ikke at der tages stilling til pressemeddelelsen med det samme.

Hvem skal man henvende sig til?

De fleste mindre redaktioner er stofområderne ikke delt så hårdt op, så det er ikke helt til at sige, hvem man får fat i. Det gør nu heller ikke så meget, bare man er kommet ind på redaktionen.

Notér navnet på den, der tager imod beskeden første gang, og bemærk hvem, som skriver den eventuelle artikel eller indslaget. Så ved du, hvem du skal spørge efter næste gang. Det er altid en fordel, hvis det lykkes at få en fast kontakt, for så er der mange ting, som ikke behøver at blive forklaret igen.

Hvornår skal man ringe?

Kontakt avisen i god tid - gerne et på dage før, der sker noget, for journalister er gerne spændt op med en del aftaler.

Journalisten kan også sidde lige før deadline, når du ringer, så spørg om du forstyrrer. Hvis det er ubehageligt, når du ringer, så spørg om et nyt tidspunkt. Tilbyd selv at ringe senere - så slipper journalisten for at sætte endnu en gul seddel på sin telefon, som risikerer at ryge bag i bunken.

De typiske spørgsmål

Et interview skal ikke opfattes som en eksamen. Alligevel er det en god idé at have tænkt lidt over tingene, inden spørgsmålene vælter ud af journalisten. Mange af dem er de såkaldte hv-spørgsmål: Hvad er du i gang med? Hvorfor laver du det? Hvor længe har du gjort det? Hvor foregår det? Hvem er ellers med? Hvilken rolle har de?

Metoden må ikke forveksles med krydsforhør, men journalister vil ofte gerne ind til kernen og have klare udtalelser og forklaringer hurtigst muligt.

Keep it simple!

Radioamatørområdet er teknisk og kan være svært at forstå for andre. Prøv derfor at begrænse antallet af fagudtryk, og accepter, at avisen ofte ikke har samme opfattelse som dig af, hvad der er mest interessant at fortælle. Og i øvrigt vil en artikel altid være et ekstrakt af et interview, så det er umuligt at få alle nuancer med.

Vær beredt på at forklare selv de mest almindelige udtryk, så artiklen bliver så korrekt som muligt.

Har du glemt noget væsentligt under interviewet,

så ring op igen, for også journalisten er interesseret i at få en sådan tilføjelse.

Du kan eventuelt bede om at få den endelige artikel faxet eller læst op, så der ikke står noget forkert, men husk, at det tager tid for journalisten. Til gengæld kan du få lejlighed til at rette faktuelle fejl - ikke artiklens hovedindhold og opbygning, der er journalistens ansvar.

Hvis der står noget forkert

Selvom du har brugt meget tid på at forklare, kan der alligevel godt være unøjagtigheder i den endelige artikel. Måske har journalisten totalt misforstået noget, men avisen er i god tro, så længe inden brokker sig.

De færreste læser læser avisen ned i detaljen, så ofte vil mindre meningsforstyrende fejl aldrig blive opdaget af den almindelige læser. De er naturligvis ærgerlige, men i stedet for at brokke sig til avisen, så husk det til næste gang, så fejlen kan undgås. Vær heller ikke smålig - at der f.eks. var 342 deltagere og ikke 300, som avisen skrev.

Hvis det er en grovere misforståelse, som kan skade foreningen, så ring venligt til journalisten og fortæl. Han eller hun kan så overveje at skrive en rettelser i næste avis, hvis der derved kan rettes op på misforståelsen. Hvis man i særdeles grelle tilfælde føler sig meget uetisk behandlet af et medie, kan man klage til Pessenævnet.

Pressebillede

Med til en god historie hører også interessante billeder (eller lyde i en radioreportage), så husk at fortælle om mulighederne for det, når du kontakter pressen. Tænk på at have noget klart, når pressefoto grafen kommer og kom gerne med forslag.

Vær villig til evt. at gentage en bevægelse et par gange, så billederne kan komme i kassen. Det kan virke kunstigt, men giver gode billeder.

Bland jer i debatten

Læserbreve kan også være en måde at gøre foreningen synlig på, hvis man kan komme med et relevant indlæg i en debat, der helt eller delvis indrager EDR og radioamatører, eller hvor jeres ekspertise har vægt.

Avisen har ikke pligt til at bringe indlæggende (og må gerne forkorte dem), men ring evt. og bed om en forklaring, hvis der ikke er sket noget efter et par uger.

OZ

EDR - er din forening!